

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **JUDr. P. Š.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, zastoupena JUDr. Janem Sykou, advokátem se sídlem Školská 12, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 1. 2014, čj. K 26/2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 6. 2014, čj. 9 Ad 5/2014-50,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce působil od roku 1990 jako advokát zapsaný u České advokátní komory (dále jen „žalovaná“). Kárný senát kárné komise žalované vydal dne 27. 6. 2013 rozhodnutí pod sp. zn. K 26/2013, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání kárného provinění dle § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve spojení s čl. 4 odst. 1 a 2 Pravidel profesionální

etiky (dále jen „etický kodex“)¹, tj. že při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu (§ 17), a nedodržel etický kodex ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a povinnost plnit převzaté závazky (čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu). Podstata kárného provinění spočívala v tom, že poté, co se žalobce ve smlouvě o půjčce uzavřené dne 3. 6. 2011, kterou jako dlužník opatřil svým vlastnoručním podpisem a otiskem razítka své advokátní kanceláře, zavázal K. M. jako věřiteli (dále též „poškozený“), že mu zapůjčenou finanční částku ve výši 5 mil. Kč vrátí nejpozději do 31. 8. 2011, tento svůj závazek nejmeně do 12. 10. 2012 nesplnil. To i přesto, že dne 19. 3. 2012 svůj dluh písemně uznal a prohlásil, že poškozenému dlužnou částku zaplatí do 31. 3. 2012.

[2] Kárný senát kárné komise žalované uložil žalobci za spáchání výše zmíněného kárného provinění nejprísnější z kárných opatření, a to vyškrtnutí ze seznamu advokátů podle § 32 odst. 3 písm. e) zákona o advokacii.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí kárného senátu odvolání. Odvolací kárný senát žalované zrušil rozhodnutí kárného senátu v celém rozsahu dle § 30 písm. a) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (dále jen „advokátní kárný řád“), a nahradil svým rozhodnutím označeným v záhlaví. Odvolací kárný senát se ztotožnil se závěry kárného senátu, že skutek, pro který byla podána kárná žaloba proti žalobci, byl jednoznačně prokázán. Neztotožnil se však s právní kvalifikací tohoto jednání, pokud kárný senát dovodil i porušení § 17 zákona o advokacii. Toto ustanovení totiž ukládá advokátům obecnou povinnost jednat a chovat se způsobem, který by nepoškozoval dobré jméno advokátního stavu; to však při výkonu advokacie. V dané věci se ovšem o výkon advokacie nejednalo, byť byla smlouva o půjčce opatřena razítkem advokátní kanceláře žalobce. Žalobce totiž poškozenému neposkytoval právní službu dle § 1 zákona o advokacii.

[4] Odvolací kárný senát proto právně posoudil skutek žalobce odlišně od kárného senátu, a to pouze podle čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu. Pokud jde o kárné opatření, uvedl, že při jeho ukládání vycházel ze všech hledisek v § 24 advokátního kárného řádu a přihlédl zejména k závažnosti jednání a k okolnostem, za kterých byl skutek spáchán. Dle názoru odvolacího kárného senátu je jednání žalobce svou závažností srovnatelné pouze se zpronevěrou advokátní úschovy. Odvolací kárný senát proto setrval na původně uloženém kárném opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů dle § 32 odst. 3 písm. e) zákona o advokacii.

[5] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu k městskému soudu. Městský soud žalobu po provedení ústního jednání dne 11. 6. 2014 rozsudkem označeným v záhlaví zamítl.

¹ Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex).

pokračování

[6] K první námitce žalobce, že nebyly dány podmínky dle § 30 písm. a) advokátního kárného řádu, městský soud uvedl, že pokud odvolací kárný senát za daného skutkového stavu posoudil věc po právní stránce odlišně, než kárný senát, nastala situace předvídaná v § 30 písm. a) advokátního kárného řádu; podmínky dle § 24 odst. 1 advokátního kárného řádu, na který cit. ustanovení odkazuje, nebyly částečně splněny v tom, že skutek nebyl kárným proviněním dle § 17 zákona o advokacii. Skutkový stav byl přitom zjištěn tak, že bylo možné o věci rozhodnout. Městský soud shledal výklad žalobce nelogickým, neboť v takovém případě by odvolací kárný senát nemohl dle § 30 písm. a) advokátního kárného řádu rozhodnout nikdy.

[7] Ke druhé skupině námitek žalobce, týkajících se vad řízení spočívající v nesprávném postupu žalované při předvolávání žalobce k ústnímu jednání, městský soud uvedl, že žalobní námitky nemají oporu ve spise. Skutečnosti, které žalobce vedly k tomu, že svou omluvu z jednání zaslal až 26. 6. 2013, tj. den před jednáním, nevyplynuly dle městského soudu ani z poněkud zmateného vysvětlení žalobce při ústním jednání v soudním řízení. Nikde ve spise se nenacházejí záznamy o tom, že by žalobce měl právního zástupce, že by odročení jednání požadoval na základě své zdravotní indispozice, nebo že by trpěl zdravotními problémy při samotném jednání dne 27. 6. 2013, ke kterému se nakonec dostavil.

[8] Ke třetí, poslední skupině námitek týkající se nesprávného právního posouzení věci a uložení nepřiměřeného kárného opatření, městský soud uvedl, že žalobce svůj finanční závazek dosud zcela nesplnil, přitom nepředložil žádné věrohodné skutečnosti, které by svědčily o solventnosti žalobce v době půjčky, o kterou v dané věci jde, či o tom, že jí bude moci v brzké době s jistotou vrátit. Žalobce však na svou obhajobu odkazoval pouze na transakce blíže neurčené akciové společnosti a na očekávané provize ze soudních sporů, které nemohou být jistotou splnění závazku.

[9] Městský soud uzavřel, že žalovaná zvážila závažnost jednání žalobce z hledisek stanovených v § 24 odst. 2 advokátního kárného řádu, tj. z hlediska povahy skutku, jeho následků a okolností, za nichž byl spáchán. Do své úvahy žalovaná správně zahrнула zejména výši dlužné částky, věk poškozeného a jeho vzájemný vztah se žalobcem (bývalý klient žalobce) a dobu, po kterou dluh trvá. Městský soud konstatoval, že žalovaná z těchto důvodů nepochybila, pokud za uvedené provinění uložila žalobci kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů. Na tom nemohlo nic změnit ani tvrzení, že žalobce nebyl dosud kárně postižen.

II.

Stručné shrnutí námitek v kasační stížnosti

[10] Kasační stížnost proti rozsudku městského soudu označeného v záhlaví podává žalobce (dále jen „stěžovatel“), a to z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[11] Stěžovatel tvrdí, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku aplikace § 30 písm. a) advokátního kárného řádu žalovanou. Odvolací kárný senát žalované totiž rozhodl podle cit. ustanovení i přes § 24 odst. 1 advokátního kárného řádu tak, že stěžovatele uznal vinným skutkem v nezměněné podobě a ponechal mu i stejný trest. Tím se žalovaná dle stěžovatele „nevešla“ do mezí § 30 písm. a) advokátního kárného řádu.

[12] Dále stěžovatel tvrdí, že městský soud nesprávně posoudil řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí žalované. Skutečnosti, z nichž městský soud při posuzování těchto otázek vycházel, se nezakládají na pravdě a nemají ani oporu ve spise. Doba jednání totiž nebyla změněna na žádost stěžovatele, ale samotným kárným senátem. Teprve v reakci na tuto změnu požádal stěžovatel o jiný termín z důvodu kolize s klientskou věcí. Na žádost stěžovatele prý žalovaná reagovala telefonicky sdělením, že pokud se stěžovatel k jednání nedostaví, bude rozhodnuto v jeho nepřítomnosti. Stěžovateli nezbylo, než se ve spěchu a stresu na jednání dostavit, *„navíc s pocitem frustrace a nejistoty z možné ztráty obživy, k čemuž posléze došlo.“* S odkazem na § 13 odst. 4 a § 16 odst. 3 advokátního kárného řádu se stěžovatel cítí být zkrácen na svém právu na spravedlivý proces a právu efektivně se hájit všemi způsoby. Městský soud měl proto rozhodnutí žalované zrušit.

[13] Konečně, stěžovatel napadá i závěr městského soudu o tom, že za uvedený skutek bylo stěžovatele možno sankcionovat pouze nejprísnějším trestem. Soud nepřihlédl k tomu, že za celých 24 let své advokátní praxe byl kárně bezúhonný, tvrzenou půjčku nikdy nepopíral, dluh uznal a postupně jej splácí. Dále stěžovatel poukázal na skutečnost, že v souvislosti s uvedeným skutkem bylo proti stěžovateli vedeno též trestní řízení, které bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2014 pravomocně zastaveno.

[14] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované

[15] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti z 30. 7. 2014 uvedla, že odvolací kárný senát vycházel ze správně zjištěného skutkového stavu a ve svém rozhodnutí upravil rozsah kárné viny a právní kvalifikaci. Proto byly podmínky § 30 písm. a) advokátního kárného řádu splněny.

[16] Pokud jde o námitku týkající se posunutí termínu ústního jednání, žalovaná uvádí, že stěžovatel proti tomu vznesl námitky až s odstupem času v žalobě. S poukazem na protokol z jednání ze dne 27. 6. 2013 žalovaná podotkla, že dodatečná tvrzení stěžovatele jsou v rozporu s jeho aktivním způsobem obhajoby. Stěžovatel vede spor o právní hodnocení skutku, k samotnému skutku se přiznal. K vedení sporu měl dostatek příležitostí (ústní jednání, sepis odvolání, žaloby a kasační stížnosti) a všechny využívá, ač dle žalované nepřináší argumenty, které by správnost právního hodnocení skutku

pokračování

vyvrátily. Posun začátku ústního jednání dle názoru žalované proto nemohl mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[17] K tvrzení o kárné bezúhonnosti stěžovatele žalovaná uvádí, že tato skutečnost nepředstavuje překážku při ukládání nejprísnějšího kárného opatření za jednání, kterého se stěžovatel dopustil, zejména s ohledem na věk poškozeného (*ročník 1931 – pozn. NSS*). Žalovaná se rovněž pozastavuje nad postojem stěžovatele, např. nad jeho dřívějším argumentem, že dluh nemůže splácet, protože poškozený nepodepsal dohodu o splátkách. Odkaz stěžovatele na zastavení trestního řízení dle žalované nemůže obstát, protože trestní soud postupuje podle jiných kritérií než jak je tomu v kárném řízení. Závěrem žalovaná odkázala na své vyjádření ze dne 10. 4. 2014 a na odůvodnění napadeného rozsudku.

[18] Žalovaná z těchto důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

IV.

Další vyjádření účastníků řízení

[19] V dalších četných, vzájemně na sebe reagujících vyjádřeních účastníci řízení předkládají argumenty týkající se zjištění skutkového stavu. V *replce* ze dne 19. 8. 2014 stěžovatel nově dodal, že z důvodu termínu posunutého v neprospěch stěžovatele se nemohl dostavit na předem smlouvenou schůzku v 13:00 se svým obhájcem v trestním řízení Mgr. Ing. Chalupou, a proto neměl k dispozici podklady, které jeho obhájce hodlal u kárného senátu předložit. Navíc byl stěžovatel utlumen léky po lékařském ošetření. Stěžovatel tvrdí, že nařízení jednání den před jeho konáním nemůže být podkladem pro vydání rozhodnutí a musí být odročeno na jiný termín s ohledem na možnost přípravy k němu, a to bez ohledu na skutečnost, že samotné datum jednání zůstalo stejné, jako původně nařízené.

[20] Dále stěžovatel v *replce* uvedl, že v důsledku trestního oznámení poškozeného paralelně řešil též své trestní stíhání pro uvedený skutek. To byl důvod, proč požádal žalovanou o přerušení kárného řízení. Na to však žalovaná nereagovala ani nevyužila možnost pozastavení výkonu advokacie. Ohledně argumentu žalované, že se stěžovatel přiznal, stěžovatel vysvětlil, že nešlo o přiznání ve smyslu uznání viny ve vztahu ke kárnému provinění. Rovněž se nejednalo o zneužití postavení advokáta ve vztahu k jeho bývalému klientovi, neboť stěžovatel v průběhu své praxe poskytoval právní služby tak širokému okruhu osob, a to i v rámci přátelských či osobních vztahů, že prakticky neznal nikoho, kdo by nebyl někdy jeho klientem.

[21] Stěžovatel v *replce* též uvedl, že z § 30 písm. a) ve spojení s § 24 odst. 1 advokátního kárného řádu vyplývá, že pokud odvolací kárný senát rozhodnutí kárného senátu zruší, jeho rozhodnutí by mělo být vždy pro kárně obviněného příznivější.

[22] V *duplice* ze dne 3. 9. 2014 žalovaná podotkla, že stěžovatel dosud žádné doklady, které údajně hodlal předložit, nepředložil, a to ani současně s jeho posledním vyjádřením, navíc nebylo ani jasné, kdo měl být avizovaným obhájcem. Pokud jde o otázku přiznání stěžovatele k danému skutku, je dle žalované nepochybné, že přiznání se v projednávané věci týkalo skutkového stavu. Stěžovatel interpretuje skutkový stav jako nezaviněné prodlení. Dle žalované stěžovatel skutkový stav překrucuje, čímž významně přispívá k hodnocení důkazní situace a hodnocení přístupu stěžovatele ke skutku, a současně „bezděčně potvrzuje správnost rozhodnutí o druhu kárného opatření“. Žalovaná nesouhlasí s názorem stěžovatele, že zneužití postavení advokáta půjčkou od bývalého klienta není relevantní. Žalovaná také uvedla, že výrok napadeného rozhodnutí žalované je pro stěžovatele příznivější vzhledem ke změně právní kvalifikace. Dle jejího názoru však rozhodnutí po zrušení již nemusí být příznivější, pokud jde o druh a výměru kárného opatření; pro takový postup v případě stěžovatele nebyly splněny podmínky.

V.

Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[23] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti, a to v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zabýval se přitom i vadami, jimiž je povinen se zabývat i bez návrhu, v tomto případě nepřezkoumatelností rozhodnutí žalované (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, není zdejší soud oprávněn přihlížet (§ 109 odst. 5 s. ř. s.).

[24] Kasační stížnost není důvodná.

[25] Mezi účastníky řízení je sporné, zda žalovaná postupovala v souladu se zákonem, pokud rozhodovala dle § 30 písm. a) advokátního kárného řádu, skutek překvalifikovala, avšak uložené kárné opatření nezmírnila [důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.; **V.A.**]. Dále účastníci řízení nenachází shodu v otázce zákonnosti procesního postupu žalované při odročování jednání před kárným senátem [důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.; **V.B.**]. Konečně stěžovatel namítl nepřiměřenost uloženého kárného opatření [důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.; **V.C.**].

[26] V případě všech tří námitek se jedná o otázky právní povahy. Nejvyšší správní soud při jejich posuzování vycházel z těchto skutečností, které vyplynuly z předložených spisů, a které jsou pro posouzení věci podstatné.

[27] Stěžovatel si dne 3. 6. 2011 půjčil od pana K. M. (poškozený) finanční částku ve výši 5 milionů korun. Ve stejný den vystavil stěžovatel směnku na částku ve výši 5 250 000 Kč, a částku 250 000 Kč ještě tentýž den poškozenému uhradil. Písemným potvrzením, rovněž ze dne 3. 6. 2011, se stěžovatel zavázal, že dlužnou částku poškozenému splatí do 31. 8. 2011. To se nestalo. Následně, dne 19. 3. 2012 stěžovatel svůj dluh písemně uznal a zavázal se, že dlužnou částku uhradí do 31. 3. 2012. Ani v tomto termínu dluh nesplatil. Tyto skutečnosti jsou mezi účastníky řízení po celou dobu řízení nesporné.

pokračování

[28] Dne 12. 10. 2012 si poškozený na stěžovatele stěžoval u žalované. Na základě této stížnosti podal dne 11. 2. 2013 předseda kontrolní rady žalované kárnou žalobu proti stěžovateli pro porušení § 17 zákona o advokacii a čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu. Stěžovatel se ke kárné žalobě vyjádřil podáním ze dne 6. 3. 2013. Ve vyjádření uvedl, že ho prodlení s úhradou dluhu mrzí, i s ohledem na skutečnost, že se s poškozeným zná a dlouhé roky mu poskytoval právní služby. Ke zdůvodnění prodlení uvedl, že se dostal do situace, kdy stále očekává výplatu peněz a není schopen uhradit celý dluh najednou. V období od podzimu 2011 do konce roku 2012 měl příjmy z činnosti nízké, přestože měl v klientských věcech úspěchy, a to s ohledem na platební morálku klientů, krachu jeho stěžejního klienta – developera – a protahování soudních sporů v případech, v nichž měl zajištěno několikamilionové plnění. Pohledávku poškozeného se snažil aktivně vypořádat co nejdříve za pomoci veškerých možných nástrojů. Nesouhlasil s názorem, že porušil pravidla profesionální etiky, naopak, ve vztahu k poškozenému vystupoval vždy transparentně, vždy mu celou záležitost vysvětloval, nikdy se mu nevyhýbal, kdykoliv s ním komunikoval. Nabídl mu, že mu dluh jakkoliv potvrdí, či zajistí, navrhl mu splátkový kalendář na 100 000 Kč měsíčně a tento kalendář začal plnit přednostně z majetku rodiny, především z prodeje nemovitostí. Při uzavírání půjčky měl jistotu, že navržený termín splatnosti splní, jeho podnikatelský úsudek se však následně ukázal jako nesprávný a nebylo v jeho silách dluh uhradit celý.

[29] Jednání ve věci probíhalo dne 27. 6. 2013 od 10:40 hod do 12:40 hod (viz protokol o jednání, č. l. 50 – 54). Kárný senát rozhodl tak, jak je uvedeno v bodě [1] shora. Rozhodnutí bylo stěžovateli do datové schránky doručeno dne 2. 10. 2013. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel dne 17. 10. 2013 odvolání, o kterém rozhodl odvolací kárný senát rozhodnutím označeným v záhlaví.

V.A.

Aplikace § 30 písm. a) advokátního kárného řádu

[30] Stěžovatel tvrdí, že v jeho věci nebyly splněny podmínky pro postup odvolacího kárného senátu podle § 30 písm. a) advokátního kárného řádu. Stěžovatel se aplikací tohoto ustanovení snaží zpochybnit tvrzením, že odvolací kárný senát nedospěl k závěru, že by se skutek nestal, že by tento skutek nebyl kárným proviněním či snad že by ho nespáchal stěžovatel; přesto postupoval dle tohoto ustanovení a rozhodnutí kárného senátu nahradil vlastním rozhodnutím, navíc bez toho, aby změnil uloženou sankci.

[31] Identickou námitku uplatnil stěžovatel též v řízení před městským soudem. Městský soud se této námitce věnoval na s. 9 napadeného rozsudku. Tam uvedl, že smyslem § 30 písm. a) advokátního kárného řádu je umožnit odvolacímu kárnému senátu za stanovených podmínek, aby rozhodl o odvolání ve věci samé sám. V dané věci odvolací kárný senát konstatoval, že skutek není kárným proviněním, konkrétně dle § 17 zákona o advokacii, tak, jak ho předtím kvalifikoval kárný senát. Městský soud konstatoval, že tím

nebyly částečně splněny podmínky dle § 24 advokátního kárného řádu, a vzhledem k tomu, že byl skutkový stav zjištěn dostatečně, byly dány podmínky pro aplikaci § 30 písm. a) advokátního kárného řádu.

[32] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí následující. Ustanovení § 30 písm. a) advokátního kárného řádu stanoví, že *[v]ychází-li odvoláním napadené rozhodnutí ze správně zjištěného skutkového stavu anebo je-li po doplnění dokazování v řízení před odvolacím senátem skutkový stav zjištěn tak, že je možno o věci rozhodnout, odvolací senát odvoláním napadené rozhodnutí zruší a rozhodne ve věci samé, pokud odvoláním napadeným rozhodnutím bylo vysloveno, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, ačkoliv nebyly splněny podmínky uvedené v § 24 odst. 1.*

[33] Podle § 24 odst. 1 stejné vyhlášky *[k]árný senát vysloví, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, jestliže bylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž byla podána kárná žaloba, že tento skutek je kárným proviněním a že jej spáchal kárně obviněný* (zvýraznění doplnil NSS).

[34] Jak vyplývá z právě citovaných ustanovení, normotvůrce váže možnost postupu dle § 30 písm. a) cit. vyhlášky na absenci podmínek, za kterých lze v prvním stupni vyslovit, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění. Vzájemně tak tato ustanovení vytvářejí pro odvolací kárný senát efektivní rozhodovací nástroj v situaci, kdy jsou zde důvody pro zrušení rozhodnutí, ale současně již v důsledku dostatečně zjištěného skutkového stavu není potřeba o věci znovu vést další řízení před prvostupňovým orgánem.

[35] Způsoby, kterými je odvolací kárný senát oprávněn či povinen rozhodnout, jsou upraveny v § 35 zákona o advokacii a podrobněji pak v části páté advokátního kárného řádu. Odvolací senát rozhodnutí zruší a řízení zastaví, jsou-li dány podmínky v § 29. Za podmínek dle § 31 odvolací senát rozhodnutí zruší a věc vrátí kárnému senátu k dalšímu řízení, anebo dle § 32 odvolání zamítne a předchozí rozhodnutí potvrdí. Konečně, za podmínek v § 30, o který v dané věci jde, má pravomoc rozhodnutí zrušit a nahradit jej vlastním rozhodnutím, aniž by věc znovu vracel k dalšímu řízení kárnému senátu. V nyní posuzované věci taková situace nastala. Stěžovatel má pravdu, že odvolací kárný senát ve svém rozhodnutí neměl pochybnosti o existenci skutku, o jeho škodlivosti ani o jeho pachateli. Avšak prvostupňové rozhodnutí kvalifikovalo skutek jako dvě kárná provinění, jednak dle § 17 zákona o advokacii, jednak dle čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu. Důvodem pro použití postupu dle § 30 písm. a) advokátního kárného řádu tedy byla právě skutečnost, že vymezený skutek nebylo možno právně kvalifikovat jako kárné provinění dle § 17 zákona o advokacii, neboť nešlo o výkon advokacie. Uvedené pochybení kárného senátu odvolací kárný senát ve svém rozhodnutí napravil.

[36] Dle právního výkladu, který zastává naopak stěžovatel, by odvolací kárný senát v takovémto případě musel věc vrátit k dalšímu řízení kárnému senátu, který by – vázán rozhodnutím nadřízeného orgánu – vydal stejné rozhodnutí, avšak s vypuštěním části výroku a důvodů, které se k němu vztahují, týkajících se nesprávné právní kvalifikace skutku. Takový postup by však byl zcela neefektivní a nevhodný, nic nového by věci

pokračování

nepřinesl a pouze by zbytečně protahoval řízení; (nejen) těmto situacím se § 30 právě snaží předcházet a řízení v těchto případech urychlit.

[37] Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěry městského soudu o tom, že podmínky pro aplikaci § 30 písm. a) advokátního kárného řádu ve věci stěžovatele byly dány. Pokud stěžovatel namítal, že § 30 písm. a) advokátního kárného řádu nutně musí vést k příznivějšímu posouzení věci a k uložení příznivějšího kárného opatření, Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem žalované, že k příznivějšímu posouzení věci došlo, neboť skutek, pro který byl stěžovatel shledán vinným, založil právní kvalifikaci pouze jednoho kárného provinění, nikoliv dvou, jako tomu bylo původně. Jde-li o uložení kárné opatření, nelze se ztotožnit s argumentací stěžovatele, že příznivější právní kvalifikace musí při aplikaci § 30 písm. a) nutně vést též k mírnější sankci. Zákon o advokacii ani advokátní kárný řád nikde přímo nestanoví, za která kárná provinění se ukládají která konkrétní kárná opatření. Při ukládání kárného opatření však musí kárný senát vždy přihlížet k okolnostem jednotlivého případu a respektovat vodítka stanovená § 24 odst. 2 advokátního kárného řádu. V závislosti na vyhodnocení těchto vodítek nelze obecně vyloučit nejpřísnější sankci za kterékoliv kárné provinění, tedy i porušení čl. 4 odst. 1 a 2 etického kodexu, jako tomu bylo i v nyní posuzované věci. To za podmínky, že uložení kárného opatření je dostatečně jasné a přezkoumatelným způsobem odůvodněno. K samotnému uložení kárného opatření viz část V.C. níže.

[38] Uvedená námitka je proto nedůvodná.

V.B.

Odročení ústního jednání kárným senátem

[39] Stěžovatel dále namítá, že žalovaná ho zkrátila na jeho právu na spravedlivý proces a právu efektivně se hájit všemi dostupnými prostředky, neboť nebyly dodrženy podmínky v § 13 odst. 4 advokátního kárného řádu a § 16 odst. 3 stejného právního předpisu. Mělo k tomu dle stěžovatele dojít tím, že jednání kárného senátu bylo den před již nařízeným jednáním žalovanou změněno, přičemž kárný senát nezohlednil následnou omluvu stěžovatele z důvodu kolize s jednáním ve věci jeho klienta.

[40] Podle § 13 odst. 4 advokátního kárného řádu *[p]ředvolání k jednání musí být účastníkům kárného řízení a jejich zástupcům doručeno nejméně pět pracovních dnů před dnem, kdy se jednání má konat*. Z předloženého spisu žalované vyplývá, že předvolání k ústnímu projednání kárné žaloby ze dne 7. 6. 2013 bylo stěžovateli doručeno datovou zprávou ještě týž den. Kárný senát nařídil jednání na 27. 6. 2013 v 13:30 hod. Předvolání tak bylo stěžovateli zasláno 20 dnů (z toho 13 pracovních; 7. 6. 2013 byl pátek, 27. 6. 2013 byl čtvrtek) před samotným jednáním. V tomto ohledu proto nelze akceptovat argument stěžovatele, že pokud se kárný senát rozhodl termín jednání posunout, byl povinen stěžovateli poskytnout dalších 5 pracovních dnů. Tento argument by byl relevantní pouze

v případě, pokud by žalovaná poté, co by stěžovatel obdržel původní předvolání k jednání, změnila den jednání tak, že by doba od původně nařízeného dne jednání do nově nařízeného dne jednání byla kratší než 5 pracovních dnů (např. kdyby jednání nově nařídila na 13. 6. 2013). To se však v daném případě nestalo.

[41] Tato část námitky je nedůvodná.

[42] Podle § 16 odst. 3 advokátního kárného řádu platí, že *[o]bjevili-li se překážka, pro kterou nelze jednání provést nebo v něm pokračovat, rozhodne předseda kárného senátu o odročení jednání. Předseda kárného senátu může rozhodnout o odročení jednání také na základě řádně odůvodněné žádosti kárně obviněného, pokud ji obdrží nejpozději do zahájení jednání, jestliže na straně kárně obviněného nastaly nepředvídatelné a jím samým nezpůsobené překážky.* Z písemností založených v správním spise vyplývá, že dne 26. 6. 2013, tedy den před jednáním, kárný senát posunul jednání z 13:30 na 11:30. O tom byl stěžovatel vyrozuměn 26. 6. 2013 datovou zprávou doručenou v **13:13**. Dále spis obsahuje žádost stěžovatele o změnu termínu jednání, zaslanou prostřednictvím elektronické pošty (email); tuto zprávu žalovaná obdržela v **13:24**, tedy teprve poté, co se stěžovatel dozvěděl o posunutí ústního jednání na dřívější hodinu. Na tomto místě nelze přisvědčit městskému soudu, že důvody, pro které stěžovatel žádal o odročení jednání teprve den před jednáním, nevyplývají ze spisu. Naopak, přestože jsou omluva stěžovatele z jednání a vyrozumění o posunutí jednání na dřívější hodinu zažurnalizovány ve spise v tomto pořadí a vzbuzují tak dojem, že vyrozumění o posunutí termínu je až reakcí na žádost stěžovatele o změnu termínu, není tomu tak. Vyrozumění o posunutí termínu ve skutečnosti prokazatelně chronologicky předchází stěžovatelovu žádost.

[43] Proto Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že městský soud tuto skutečnost nesprávně posoudil. Výše cit. § 16 odst. 3 advokátního kárného řádu stanoví, za jakých podmínek lze jednání odročit; buďto se v řízení vyskytne objektivní překážka nebo na základě řádně odůvodněné žádosti obviněného. Z předloženého správního spisu nevyplývá překážka, pro kterou nebylo možno jednání provést. Snad lze jen spekulovat, zda důvodem pro posunutí termínu na dřívější hodinu nebylo pracovní vytížení kárného žalobce, který se v průběhu jednání z řízení omluvil (viz protokol o jednání, č. l. 53 shora).

[44] Advokátní kárný řád v první větě v bodě [42] cit. § 16 odst. 3 jasně stanoví pravomoc předsedy kárného senátu termín jednání pro tam specifikovanou překážku posunout, a to bez návrhu. Tak tomu bylo i nyní. Měl by přitom dbát též práv kárně obviněného.

[45] Pokud jde o následnou žádost stěžovatele o posunutí termínu ústního jednání, stěžovatel žalované jasně sdělil, že v nově stanoveném termínu (hodině) ústního jednání není schopen se k jednání dostavit. Přílohou žádosti stěžovatele byla kopie předvolání stěžovatele ze dne 8. 4. 2013 k ústnímu jednání ve věci sp. zn. 2 Cm 29/2011 před Městským soudem v Praze (pracoviště Slezská), a to na 27. 6. 2013 ve 12:30. Toto předvolání bylo vyrozuměním o změně původního termínu jednání (9. 4. 2013 v 9:00) v civilněprávní věci klienta stěžovatele. Stěžovatel neuvádí, kdy mu bylo předvolání Městského soudu v Praze doručeno a tato skutečnost ani nevyplývá ze spisů. Lze se však s ohledem na jeho povinnost mít zřízenou a používat datovou schránku domnívat, že tomu

pokračování

bylo neprodleně. Stěžovatel proto o tomto jednání věděl dlouho předtím, než byl vyrozuměn o termínu jednání o kárné žalobě.

[46] Jestliže se stěžovatel domníval, že jednání v civilněprávní věci jeho klienta bude možno vyřídit a do sídla žalované ke kárnému řízení se dostavit v časovém úseku ne delším než jednu hodinu, je tato představa přinejmenším odvážná a s ohledem na obvyklou hustou dopravní situaci v Praze dle názoru zdejšího soudu spíše nereálná. Sám stěžovatel navíc uvádí, že již v 13:00 měl mít prý schůzku se svým zástupcem, aby si od něj vyzvedl písemnosti, které chtěl na svou obhajobu před kárným senátem předkládat; toto tvrzení jen podporuje závěr o nereálnosti této představy. Z tvrzení stěžovatele tak lze spíše usuzovat, že se buď na jednání v civilněprávní věci vůbec nechystal anebo měl zajištěnou substituci.

[47] Na druhou stranu nelze odhlédnout od skutečnosti, že hodina ústního jednání byla žalovanou změněna pouhý den před samotným jednáním, a to ani ne 24 hodin předem. Z tohoto pohledu lze souhlasit se stěžovatelem, že nemusí být vždy v tak krátké době v možnostech advokáta za sebe zajistit substituci. Mohlo by tedy jít potencionálně o vážnou procesní vadu na straně žalované. V předchozím bodě uvedené okolnosti nicméně ukazují, že stěžovatel si své plány na den, v němž mělo být finálně rozhodnuto o jeho dalším působení v advokacii, připravil přinejmenším nerozumně. Důvody, pro které se snažil omluvit z nově nařízené hodiny jednání, neobstály již jen proto, že stěžovatel měl povážlivý konflikt též s původním časem projednání odvolání.

[48] Součástí spisu je totiž rovněž vyrozumění stěžovatele ze dne 30. 5. 2013 o nařízení jednání ve věci 30 Cm 58/2013 (spor mezi stěžovatelem a poškozeným), opět před Městským soudem v Praze (pracoviště Slezská). Toto jednání bylo nařízeno na 27. 6. 2013, 15:30. Ze spisu není jasné, kdo a jakým způsobem toto předvolání žalované zasílal, to však není pro tuto věc podstatné. Nejvyšší správní soud připomíná, že v případě takto náročného dne, kdy měl stěžovatel nařízeno několik jednání, z toho min. dvě v jeho vlastní věci, měl stěžovatel jistě možnost si za sebe alespoň v některých kolidujících řízeních ustanovit předem substituci, čehož si je stěžovatel vědom. Ostatně, zřejmě tak nakonec učinil, neboť na jednání kárného senátu se dostavil osobně a zdržel se po celou dobu jednání od 10:40 do 12:40, tj. rozhodně po době zahájení řízení před Městským soudem v Praze ve věci sp. zn. 2 Cm 29/2011. Nelze proto tvrdit, že by stěžovatel byl zkrácen na svém právu na spravedlivý proces a právu řádné obhajoby.

[49] I druhá část námitky stěžovatele je proto nedůvodná.

[50] Ohledně stěžovatelových námitek či tvrzení týkajících se jeho zdravotní indispozice v den jednání, či zmaření schůzky s jeho zástupcem Nejvyšší správní soud uvádí, že tyto v průběhu řízení o odvolání netvrdil. Teprve v řízení před městským soudem dokládal lékařská potvrzení, která však nejsou součástí spisu žalované, či uváděl skutečnosti o jeho údajné domluvené schůzce s obhájcem, které nijak dále nedoložil. Proto tyto námitky zdejší soud vyhodnotil spíše jako tvrzení nevěrohodná a účelová.

[51] Pokud jde o námitku stěžovatele vznesenou v duplice, že žalovaná nepřistoupila k přerušení řízení, přestože o to stěžovatel žádal, Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel sice v řízení před městským soudem k žalobě přiložil též jeho žádost o přerušení řízení ze dne 30. 12. 2013 adresovanou žalované (č. l. 14 soudního spisu), nicméně v žalobě ani v průběhu jednání k tomu nic neuváděl. Tato námitka je v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná, neboť jí stěžovatel vznáší poprvé až v kasační stížnosti. K tomu lze nad rámec nezbytně nutného dodat, že rozhodnutí o přerušení řízení je zcela v diskreci žalované. Opírá se o § 12 odst. 2 advokátního kárného řádu, podle kterého kárný senát může kárné řízení přerušit, bylo-li ohledně skutku, který je předmětem kárné žaloby, zahájeno proti kárně obviněnému řízení před jiným orgánem, a to až do doby, kdy bude tímto orgánem pravomocně rozhodnuto (zvýraznění doplnil NSS). Je tedy v zásadě na kárném senátu, zda je efektivní vyčkat rozhodnutí jiného orgánu o skutku, který je předmětem kárné žaloby, či nikoliv.

V.C.

Posouzení přiměřenosti kárného opatření

[52] Stěžovatel tvrdí, že uložené kárné opatření je nepřiměřené. Poukazoval na svou dosavadní bezúhonnost, na délku výkonu advokátní praxe, na nevyhýbání se poškozenému a snahu věc s ním řešit či na postupné splácení dluhu. Dále doložil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 5. 2014, o zastavení trestního řízení proti stěžovateli.

[53] K doloženému usnesení Nejvyšší správní soud předně uvádí, že jde o skutečnost, kterou stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s. je městský soud oprávněn a povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Rovněž tak Nejvyšší správní soud při přezkoumávání rozhodnutí městského soudu může přihlížet pouze ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil do vydání napadeného rozhodnutí (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud k předloženému usnesení nepřihlížel. Stejně platí i ve vztahu k předvolání ze dne 30. 12. 2013 na schůzi představenstva žalované konané dne 13. 1. 2014, které stěžovatel zdejšímu soudu předložil společně s triplikou. Na této schůzi představenstva se měla projednávat možnost pozastavení stěžovatelova výkonu advokacie na základě usnesení Policie České republiky ze dne 16. 8. 2013 založené ve spise městského soudu na č. l. 14 a ve spise NSS na č. l. 40. Nad rámec nezbytně nutného Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že naplnění kárného deliktu advokáta není podmíněno spácháním trestného činu, jak se snad snaží dovodit stěžovatel. Proto ani rozhodnutí trestního soudu, který zastavil trestní stíhání obviněného stěžovatele pro zločin podvodu dle § 209 trestního zákoníku, nemá žádný dopad na posouzení kárného deliktu, jehož skutková podstata je naprosto jiná, než je skutková podstata zločinu podvodu.

[54] Nejvyšší správní soud ke kasační námitce uvádí následující. Úkolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním. Úkolem soudu je posoudit, zda se správní orgán v napadeném

pokračování

rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem (viz rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 A 139/2002-46). Z tohoto pohledu Nejvyšší správní soud také k věci přistupoval.

[55] Ustanovení § 24 odst. 2 advokátního kárného řádu stanoví, že *[p]ři rozhodování o upuštění od uložení kárného opatření podle § 32 odst. 5 zákona a při ukládání kárného opatření přihlíží kárný senát zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům.*

[56] Podle § 32 odst. 3 zákona o advokacii lze advokátovi za kárné provinění uložit některé z těchto kárných opatření:

- a) napomenutí,
- b) veřejné napomenutí,
- c) pokutu až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem,
- d) dočasný zákaz výkonu advokacie uložený na dobu od šesti měsíců do tří let,
- e) vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

[57] Článek 4 odst. 1 etického kodexu stanoví, že *[a]dvokát je všeobecně povinen poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu. Dle odstavce 2 stejného ustanovení je advokát povinen plnit převzaté závazky. Závazek nebo ručení za cizí závazek smí převzít jen tehdy, je-li si jist jeho splněním.* Naplnění této skutkové podstaty stěžovatel nezpochybňuje. Domnívá se však, že trest není přiměřený jeho kárnému deliktu.

[58] Nejvyšší správní soud předepisuje, že ukládaná sankce nesmí být uložena na základě libovůle, ale ve vztahu k okolnostem jednotlivého případu. To vystihuje výše cit. § 24 odst. 2 advokátního kárného řádu. Demonstrativně uvedená kritéria pro ukládání kárného opatření jsou povaha skutku, následky skutku, okolnosti, za nichž byl skutek spáchán, osoba kárně obviněného, míra jeho zavinění a jeho osobní poměry.

[59] Nejprísnejší sankce by měly být pečlivě odůvodněny. Jakkoliv budou pravidelně ukládány v případech, kdy se jedná o vícenásobná nebo opakovaná porušení, nelze jejich uložení vyloučit ani tam, kde půjde sice o první, ale zato o mimořádně závažný delikt.

[60] Nejvyšší správní soud se domnívá, že žalovaná přesvědčivě zohlednila veškerá výše uvedená kritéria § 24 odst. 2 advokátního kárného řádu. Prvostupňové rozhodnutí na s. 5 uvádí, že žalovaná zohlednila dosavadní bezúhonnost stěžovatele, který se navíc doznal ke svému provinění a projevil nad ním účinnou lítost. Všechny další okolnosti však již svědčí v neprospěch stěžovatele. K datu prvostupňového rozhodnutí (27. 6. 2013) stěžovatel

uhradil z dlužné pětimilionové částky jen 100 000 Kč. Žalovaná zohlednila v prvostupňovém rozhodnutí rovněž délku prodlení stěžovatele s úhradou dluhu (v červnu 2013 to byly již bezmála dva roky) a jeho nedůstojné, nečestné chování k poškozenému. Na s. 4 téhož rozhodnutí to žalovaná vysvětluje tak, že stěžovatel poškozenému nic nehradil mj. též proto, že ten s ním nepodepsal dohodu o měsíční úhradě splátek. Nejvyšší správní soud k tomu podotýká, že bizarnost takovéto úvahy stěžovatele snad netřeba ani rozebírat. Prvostupňové rozhodnutí navíc upozorňuje, že i během jednání kárného senátu stěžovatel jen velmi vyhýbavě odpovídal na dotazy kárného senátu k objasnění stěžovatelových poměrů (včetně toho, co vlastně provedl s částkou 5 milionů korun, kterou od poškozeného dostal), čímž jen dále vzbudil další pochybnosti o své připravenosti dluh poškozenému skutečně uhradit.

[61] Stejně úvahy, i když poměrně stručně, uvedl i druhostupňový orgán v rozhodnutí z 9. 1. 2014. Opětovně zdůraznil dobu prodlení stěžovatele s úhradou závazku (tehdy již bezmála dva a půl roku), výši dlužné částky, věk poškozeného (ročník 1931, tedy v době půjčky mu bylo 80 let). Odvolací orgán zdůraznil, že poškozený byl dlouholetý stěžovatelův klient. Stěžovatel tak zneužil důvěru, kterou v něj poškozený měl jako v jeho bývalého advokáta. Srovnání se zpronevěrou advokátské úschovy, jak jej žalovaná činí na s. 3 svého rozhodnutí, je dle Nejvyššího správního soudu zcela namístě. Odvolací orgán si všiml též naprosté nekonkrétnosti tvrzení stěžovatele, ať již ohledně zdrojů, z nichž hodlal svůj závazek splatit, tak ohledně toho, kam vlastně půjčenou částku investoval. Žalovaná si povšimla, že z paralelně probíhajícího trestního řízení vyplývalo, že stěžovatel pravděpodobně použil pětimilionovou půjčku na úhradu advokátní úschovy. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že stěžovatel vlastně, lidově řečeno, „vytloukal klín klínem“. Navíc tyto nejasnosti a rozpory mezi tím, co stěžovatel uváděl v jednom řízení (v kárném), a co plynulo z paralelně probíhajícího řízení trestního, jen dále posilovaly pochybnosti o jeho vůli skutečně půjčku splatit.

[62] Důvody sankce byly proto naprosto přesvědčivě vysvětleny. Vágní námitky stěžovatele o nepřiměřenosti sankce nedávají možnost správnímu soudu v této věci jakkoliv zasáhnout.

[63] I tato kasační námitka je proto nedůvodná.

VI.

Závěr a náklady řízení

[64] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

[65] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované v řízení o kasačních stížnostech žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se žalované náhrada nákladů tohoto řízení nepřiznává.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2015

Zdeněk Kühn
předseda senátu